

משרד המשפטים
הסניגוריה הציבורית הארצית
לשכת הסניגוריה הציבורית הארצית

הסניגוריה הציבורית

דו"ח שנתי

לשנת 2003

מוגש לשר המשפטים
בהתאם לסעיף 8 לחוק הסניגוריה הציבורית, תשנ"ו–1995.

אוגוסט 2004

4.....	מבוא	
6.....	1 זכאות לייצוג והעדר ייצוג	
6.....	1.1 בעיית העדר הייצוג בבת-משפט השלום	
8.....	1.2 ימי הקראות מרוכזים כמענה לבעיית העדר הייצוג	
11.....	1.3 ייצוג אסירים בפני ועדות שחרורים	
12.....	1.4 ייצוג מאושפזים בכפייה בצו בית משפט בפני ועדות פסיכיאטריות מחוזיות	
14.....	1.5 העדר ייצוג לעצורים במהלך חקירתם במשטרה	
16.....	2 מבנה הסניגוריה הארצית ופעילותה	
16.....	2.1 המחלקה האדמיניסטרטיבית	
17.....	2.2 מחלקת תיקי בית משפט עליון	
18.....	2.2.1 מחלקת משפטים חוזרים	
18.....	2.3 ממונה על תחום הנוער	
19.....	2.4 ממונה על ייצוג אסירים ועל תחום המעצרים	
20.....	2.5 מעורבות בתהליכי חקיקה	
21.....	2.6 ריכוז פורומים רוחביים ברמה הארצית	
23.....	3 מבנה מחוזות הסניגוריה הציבורית ופעילותם	
25.....	4 פעילות הסניגוריה הציבורית באמצעות עורכי דין חיצוניים	
25.....	4.1 הרכבת רשימת הסניגורים הציבוריים ומינוי סניגור לתיק	
26.....	4.2 העסקה במסגרת הסכם מיוחד – "ריטיינרים חיצוניים"	
27.....	4.3 קיצוצים בתעריף שכר-הטרחה הקבוע בתקנות	
27.....	4.4 חלוקת העבודה בין הסניגורים החיצוניים	
29.....	4.5 התחלופה ברשימת הסניגורים הציבוריים	
31.....	5 פעילות הסניגוריה לשמירה על רמת הייצוג ולשיפור איכותו	
31.....	5.1 הקמת פורום פיקוח	
31.....	5.2 הקמת פורום אינטרנט	
31.....	5.3 כתיבת ערכות הדרכה	
32.....	5.4 הפצת עדכוני פסיקה וחקיקה	
32.....	5.5 השתלמויות מקצועיות	
34.....	5.6 הרצאות אנשי הסניגוריה בפני פורומים שונים	
34.....	5.7 ליווי וסיוע לסניגורים ציבוריים על ידי סטודנטים למשפטים	
35.....	5.8 חוות דעת מומחים והוצאות הגנה	
37.....	6 היקף הפעילות	

37	6.1 נתונים על-פי הליכים
41	6.2 נתונים על-פי פניות
43	7 עלות הפעילות
43	7.1 שכר-טרחה והוצאות בשנת 2003
43	7.2 שכר-טרחה והוצאות, במבט רב שנתי
44	7.3 שכר-טרחה והוצאות מול אמדן התחייבויות ומול תכנית העבודה השנתית
45	7.4 פערים בין הוצאות הסניגוריה הציבורית עפ"י חוק לבין תקצובה בספר התקציב
46	7.5 הכנסות : חובת תשלום של זכאים לייצוג – ה"אגרות"
47	7.6 חיוב הסניגוריה הציבורית בתשלומים שאינם באחריותה ובתחום טיפולה
48	סיכום
50	נספח א : פסיקה בתיקי בית-המשפט העליון
51	נספח ב : חקיקה
53	נספח ג : פסיקה בבתי-משפט השלום והמחוזי

מישורים: בייצוג בתיקים עצמם, במתן חוות דעת לצורך קבלת החלטות באשר להגשת ערעורים ובקשות רשות ערעור ובפיקוח על עבודת עורכי הדין החיצוניים המייצגים בבית המשפט העליון. עבודת המנהלה במחלקת תיקי בית משפט עליון מתרכזת בהיבטים השונים של קבלת פניות לייצוג משפטי, קליטת תיקים חדשים ופתיחתם, מינוי עורכי דין, מעקב אחר מועדי דיונים, עדכון עורכי הדין הפנימיים העוסקים בפיקוח בדבר המתרחש בתיקים, אישור בקשות שכר טרחה והעברתן לתשלום למשרד המשפטים.

במהלך שנת 2003 ייצגה הסניגוריה הציבורית בהליכים רבים ושונים בבית המשפט העליון וזכתה להצלחות לא מעטות, לרבות בתיקים עקרוניים אשר להלכה שנקבעה בהם השלכות רחבות. דוגמאות לתיקים אלה מפורטות בנספח א'.

2.2.1 מחלקת משפטים חוזרים

בשנת 2001 חוקק סעיף 18(א)(9) לחוק הסניגוריה הציבורית, אשר קבע זכאותו לייצוג של: "נידון המבקש משפט חוזר, שנתקיים בו אחד התנאים האמורים בסעיף 15(א)(1) עד (3) או (ג) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982, ואשר הסניגור הציבורי הארצי קבע שיש מקום להגיש בעבורו בקשה למשפט חוזר". מטלה מורכבת זו, כמו מטלות אחרות, נוספה למשימותיה הנכבדות של הסניגוריה הציבורית ללא כל תוספת תקציבית או תוספת של תקנים.

לצורך הטיפול בזרם הפניות לייצוג בבקשה למשפט חוזר, ההולך וגובר, מונתה במהלך שנת 2003 עורכת דין פנימית כאחראית לריכוז הנושא. לצורך מילוי תפקידה, נעזרת עורכת הדין בסטודנטית למשפטים ("טרום מתמחה") ובסטודנטים מאוניברסיטת בר-אילן ששולבו בבדיקה הראשונית של התיקים במסגרת קורס קליני. באותם תיקים בהם נמצא כי נדרשת בדיקה מעמיקה, היא מופקדת בידי סניגורים מהצוות הפנימי, בסניגוריה הארצית או במחוזות.

במהלך שנת 2003 הגיעו לסניגוריה הארצית 22 פניות לייצוג בבקשה למשפט חוזר. מדובר בגידול של כ-300% בהשוואה לשנת 2002 ולשנת 2001. מחצית מפניות אלה נסגרו וכמחציתן עדיין בשלבי בדיקה. בנוסף לבדיקתן של פניות אלה נבדקו ונסגרו פניות רבות אשר התקבלו בשנים קודמות והצטברו בהמתנה לטיפול.

חלק מהפניות נשלחות ישירות על ידי הנידונים, חלקן על ידי היועץ המשפטי לממשלה וחלקן על ידי בית המשפט העליון. מטבע הדברים, תהליך הבדיקה הינו ארוך ומורכב, נתקל בקשיים לא מעטים וכרוך בעבודה רבה. רוב הפניות עניינן בתיקי פשע חמור, אשר נדונו בשתי ערכאות לפחות, והמציבות אתגר לא קל מבחינה משפטית. מעבר לכך, לעיתים קרובות חומר הראיות הוא רחב היקף, קשה לאיתור, מיושן ומצהיב.

הסניגוריה הציבורית מתייחסת ברצינות רבה למשימה זו, משום שמשפט חוזר הינו האפשרות האחרונה העומדת בפני החף מפשע שהורשע להוכיח את חפותו. אשר על כן, ולמרות הקשיים שהוזכרו, העיסוק בנושא זה הוא מרתק ומלמד רבות על אופיה של מערכת המשפט הפלילי בישראל.

2.3 ממונה על תחום הנוער

ייצוג נאשמים וחשודים קטינים מהווה חלק נכבד מעבודת הסניגוריה הציבורית. מתוך 55,652 הליכים בהם ייצגה הסניגוריה הציבורית בשנת 2003, 9126 התנהלו בבתי המשפט לנוער.

בשלהי שנת 2002 הסתיימה הפרישה הארצית בתחום זה, עת הוחלו התקנות המקנות זכאות לייצוג על ידי סניגור ציבורי לכל קטין, עצור או נאשם, גם במחוז חיפה. שנת 2003 הייתה, אם כן, השנה